

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA 2018/21

15.11.2018

Aqqaluaq B. Egede

Nuummi aamma Ilulissani nunanit tamalaanit mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2018-imeersoq

(Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalackersuisoq)

Inuit Ataqatigiit ineriartornermut peqataarusussuseqarput, tunngaviatigullu attaveqaqatigiinnikkut nunap tamarmiusup siuariartortinnissaanut toqqammavisseeqataarusulluta. Mittarfissualiortiternissat isumaqataaffigaagut taamaammallu sanaartornissaannut peqataarusussuseqarluta naaperiuteqarsimalluta.

Mittarfissat pillugit Inuit Ataqatigiinniit nuna tamakkerlugu isumaqatigiissutissamik siunnersuuteqarsimanerput pisariaqavissimasoq ataatsimiititaliami sulinitsinni paasivarput. Uppernarsivarput suliamut isertuussaaqisumut ernumassuteqarsimanerput tunngavissaqartoq. Mittarfissat neqitsiullugit nunatta aningaasarsiorfissai, oqartussaassuseqarnissaa, aalajangiisarnikkullu pissaanera naalagaaffeqatitsinnut niuerutigineqarsimapput.

Tamanna akuersaarsinnaanngilluinnarparput. Inuiattummi taasitinneqareerpugut Namminersorneq eqqunneqassasoq, eqqunneqarpallu akisussaaffinnik tigooraaginnarata nammineq ingerlatsisinnaanerput siuarsassagipput tunngavilerneqarpoq. Mittarfissat pillugit pilersaarut killormut sammivoq. Inuiaqatigiittut aningaasaliiterujussuarneqalerpugut nunatsinniit nunatta avataanut angallannermut oqartussaaffitta naalagaaffimmut nuunneqarnissaanut. Aperiinnarsinnaavugut, - Susoqartoruna?

Inuit Ataqatigiit siullermeerinninnermi ikinnerussuteqarluta oqaaseqaatigisavut innersuussutigaaqut. Naaperiarfissarsiorsimavugut, nutaanik arlalinnik siunnersuusiorsimavugut, aamma Kangerlussuararmiut Narsarsuarimiullu tusaaneqarnissaat siunertaralugu Naalackersuisut arlaleriarluta iliuuseqaqqusaraluarpagut. Tamanna Naalackersuisooqatigiit suleqataasalu Demokraatit tusaarusunnginnerpaasaasa annerpaartaraat.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliami Naalakkersuisut Siulittaasuata aggersarneratigut paasivarput kissaatiginngisarput piviusunngortinneqarsimasoq. Paasivarput Kalaallit Airport A/S inuiaqatigiittut piginneqataaffigissagipput "aalajangiisinnaassuseqarnata". Naalagaaffeqatigut Kalaallit Airport-imi piginneqataalernerisigut imminiussuseqarnerput, namminerlu soqutigisatta angunissaanut pisinnaatitaaffipput danskit Naalakkersuisuinut niuerutigineqarsimavoq.

Piginnittut isumaqatigiinnissaat piunasaqaatigineqassasoq:

1. Piunasaqaatigineqarpoq Kalaallit Airport A/S-ip siunissami anguniagai allannguuteqartinneqassappata taamaallaat pisinnaalissasut, Naalagaaffik aatsaat isumaqataallunilu akuersippat. Naalagaaffik tassani oqartussaalerpoq.
2. Malittarisassani allannguisoqassappat tamanna aatsaat pisinnaavoq apeqqummi ataasiinnarmilluunniit danskit naalagaaffiat aatsaat akuersippat.
3. Ingerlatseqatigiiffinnut inatsit naapertorlugu iluarsaaqqinnerit aatsaat pisinnaapput naalagaaffeqatigut akuersippata.
4. Ingerlatseqatigiiffiup pigisaasa nalillit ilaannik annertuunillu tunisisoqassappat aatsaat naalagaaffik akuersippat tamanna pisinnaalissasoq.
5. Periusussani aningaasaqarnermut tunngasut imaluunniit atugassiinerit, illuatungeriit aningaasaliinerisa illersornissaannut annertuumik pingaaruteqartut, (assersuutigalugu piginneqataassutit agguarneri, aningaasalersuinerit, qularnaveeqqusiinerit aamma pisiortornerit pisinnaapput, aatsaat naalagaaffeqatigut akuersipata.
6. Ingerlatseqatigiiffiup tassanilu aktiaatillit, aammalu pisortaatitat aalajangerneqarnissaannut danskit naalagaaffiat aatsaat akuersiteqqaarlugu inuttalernerqarsinnaapput. Suleqataasut akornanni isumaqatigiissuteqarnerni politikikkut akuliuffigineqannginnissamut tunngavissinneqarput, aamma niuerfinni assigiiaartitsinissamut naalagaaffik pissaninitsinneqarpoq.
7. Aktiaatit tunniunneqarnissaannut imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmi aktiaatit

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

qularnaveeqqusiullugit taarsigassarsinissamut akuersissuteqarnerit pisinnaapput aatsaat naalagaaffeqatigut akuersippata.

8. Ingerlatseqatigiiffik sinneqartoorfiusumik ingerlanneqarluni tapiiffigineqanngitsumik imminut akilersinnaasumik suliffeqarfittut ingerlanneqassasoq piumasaqaatigineqarpoq, tamatumani danskit iluanaarutininik agguagarsisarnissaat qulakkeerlugu piumasaqaatigineqarpoq.
9. Naalagaaffik piumasaqaateqarpoq ingerlatseqatigiiffiup silatusaartumik patajaallisarneqarnissaa anguniarneqassasoq aammalu silatusaartumik patajaallisaanermik tatisimannittumik, sakkortuumik pissarsiassanut politikkeqarniarsarisoqassanngitsoq danskit naalagaaffiata piumasaraat.

Piumasaqaatini qulingiliuani ersersinneqartooq tassaavoq, inuiaqatigiit nunatsinniittut aningaasarparujussuit atorlugit mittarfissanut aningaasaliiseriarlugit naalagaaffimmiit qulangersimaneqarlutik, kissaatiminnik namminneq isumartik malillugu inerisaanissaat mattunneqartooq. 700 mio.-inik aningaasaleeqataasut tassa naalagaaffeqatigut ajugaarujussuarput. Niuillaqqissuseq nalilersuiffigineqassappat oqartariaqarpugut,- nunarput mittarfissat pillugit niuernerme ajorsarujussuarsimavoq.

Kangerlussuaq aamma Narsarsuaq imarpik qulaallugu mittarfittut matussapput. Isumaqaatigiisummi qulaarneqarsimammat akilersinnaanngitsumik ingerlatat inissaqartinneqassanngitsut. Massakkut paasisinnaalerparput sooq mittarfiit matuneqarnissaannut 30 mio. kr.-nit tikillugit aningaasaliisoqarsimanersoq. Naalakkersuisulli ataatsimiitaliami apersoneqarneranni paasinarsivoq uppersarsivarpullu matusisoqariataarnissaannut sillimmatitut aningaasaliissut 30 mio.kr.-nit uninngatinneqartut.

Uppersarsivarput kommuninut kingunerluutissat misissorneqarsimannngitsut. Kangerlussuarmi aamma Narsarsuarmi sulisartut suliffissaaruttussat suliffiillu matoorartussat misissuiffigineqarsimannngillat. Inuit nussortussat, ilami ilaqutariippasuit sulisartuusut suliffissaaleqisunngortussat misissuiffigineqarsimannngillat aamma aqqissuussamik alloriartinneqarnissaat suliarineqarsimannngilaq. Kangerlussuarmi aamma Narsarsuarmi takornariaqarnermik tunngaveqartumik inuussutissarsiutit arlalissuit qanoq sunnerneqarnissaannik apeqqutit qulaajaaffigineqarsimannngillat.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Nunatta inui sineriamiittut matumani pisumi naalackersuinikkut naleqartinneqanngillat. Tusaaniarneqanngillat. Naalackersuisummi nalunngikkaluarpaat inuppassuit eqqornerlunneqalersut iliuuseqarfigeqqugaluarpagullu ullumikkut aalajangiisoqannginnerani. Tamanna tusaanngitsuusaaginnarneqarpoq. Taava kikkut pingaarnertut sullinneqarpat? Naalagaaffeqatigut imaluunniit partiit soqutigisaat?

Mittarfissat pillugit suliniutinut aamma akerliusoqarpoq, innuttaasut nipaata tusaaniarneqarsinnaajunnaarsimappata isummersinnaatitaanngippatalu inuit nikussaartariaqarput. Tamanna isumaqanngilaq mittarfissat pillugit suliat unitsilluinnarneqarnissaannik anguniagaqarneq. Pineqartorli tassaavoq amerlanerussuteqartut mittarfiliornissamik aalajangersaanerat inuiaqatigiinnik peqataatitsinermik tangeqanngitsoq. Aamma inuit eqqornerlunneqarnerpaajusussat nassuiaanneqanngillat, inuttullu ingerlariaqqiffissaannik tikkuussisoqanngilaq. Naalackersuinikkut siuttut innuttaasunik sullissinerat pisumi matumani torrallataanngeqaaq, akuerineqarsinnaananilu.

Ukiut arlallit matuma siorna Demokraatit Siumut aamma Atassut naalackersuisooqatigiinnerminni nunaqarfinnik matooraanissamik siunertaqarlutik nuna tamakkerlugu pilersaarut naalackersuisuni ataatsimoorlutik akuerinikuusaat taamani uppissutigaat. Massakkulli Demokraatit Atassut Siumullu suleqatigeeqqilermata nunaqarfinnik matusinissaq aamma siunertarlugu sulisoqaaqilernera ersiutaavoq siunertap tamassuma pimoorussamik suliarineqarluni aallartinneqaqqittoq. Inuit Ataqtigiiit tamanna isumaqataaffiginngilarput. Malaannarlutik pilersaarusiugaanngitsumillu naalackersuisooqatigiit suleqataallu nunaqarfinnik matusiniarnerat assut akerleraarput.

Naalagaaffeqatigiit suleqatigiinnerulernissaannik siunertaq Danskit naalagaaffiata aamma kalaallit nunaata akornanni avissaaartuunermik annertunerusumik pilersitsissasoq qularutissaanngilaq. Inuit nunatsinniittut ilarpassui akiliutigalugit, inuttut naleqartutut isiginagit peqataatinnagillu naalagaaffeqatigiinneq nukittorsarneqarpoq. Torersumik suliaanngilaq. Inuit peqataatillugit suliaanngilaq. Tutsuiginartumik ammasumillu suliaanngilaq. Suliammi imarisarpassui pingaarutillit ullualuit matuma siorna aatsaat paasivagut. Paasisatsinni pingaarneq tassaavoq, naalagaaffeqatitta nunatsinni inuussutissarsiornikkut pilersaarutit annersaat annertuumik oqartussaaffigilissagaat. Naak inuiaqatigiit nunatsinniittut oqarluaannaraanni tamakkiisumik aningaasartuuteqarfigerujussuaraluaaraat.

Inuit Ataqtigiiit ineriartornermut peqataarusussuseqarpugut, tunngaviatigullu attaveqaaqatigiinnikkut

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

nunap tamarmiusup siuariartortinnissaanut toqqammavisseeqataarusulluta. Mittarfissualiortiternissat isumaqataaffigaagut taamaammallu sanaartornissaannut peqataarusussuseqarluta naaperiuteqarsimalluta. Tamannali tikilluaqquneqanngilaq. Aamma taamaappoq Qeqqata Kommuniata, Kangerlussuarmit Narsarsuarmit eqqarsaatigalugit. Ilisimangilaat piviusoq tassaamat, massakut siunissamut nalorninartumut pilersarusiugaanngitsumullu inissineqarlutik. Nalunngisatuaraarpullu akilersinnaanngitsumik ingerlanneqartut tamarmik matuneqartussaasut Kalaallit Airport-ip nammaqataaffigerusunngimmagit iluanaarfissartaqanngitsut.

Danskit naalagaaffiata aningaasaliiniarneranut tikilluaqqusillutalu peqataarusussimavugut. Pingaarnertut kissaatigaarput danskit aningaasaliiniarnerat tassaalissanngitsoq inuiaat kalaallit suliffeqarfiutaanni aamma kalaallit nunaanni nammineersinnaanerup killilersorneqarsinnaalernissaa.

Suliap ingerlanerani takusinnaalerparput kissaaterput anguneqarsimanngitsoq, tassami danskit Kalaallit Airport A/S-imi piginneqataanermikkut suliffeqarfiup ingerlanneqarneranni nunatta angorusutaanut siunnerfiinullu arlalippassuartigut killilersuisinnaasoq. Allatut oqaatigalugu, inuiaat kalaallit nammineersinnaanerannut Namminersornerlu pillugu Inatsimmut killormuuliortumik, danskit annertuumik oqartussaatilernerisigut angorusutatsinnik killiliisnaanngortilerpagut. Ilami massakut mittarfissanut aningaasaliissutigut allaat qularnaveeqqutigisnaanngilagut naalagaaffeqatitta tamanna oqartussaaffigimmagu.

Taamatut oqaaseqarluta Inuit Ataqatigiit gruppeata allannguutissatut siunnersuutaat saqqummiukkusupparput:

Nuummi Ilulissanilu nunanit tamalaanit mittarfiit kiisalu Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup kittaartumik sananeqarnissaannut, ingerlanneqarnissaannut aningaasalersorneqarnissaannullu killiliussatut piumasaaqatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2018-imeersoq.